

ZIN

Studia informacyjne
Information studies

VOL. 54 2016 NO. 1(107)

p-ISSN 0324-8194

e-ISSN 2392-2648

Spis treści | Contents

RO ZPRAWY. BADANIA. MATERIAŁY | THESES. RESEARCH. MATERIALS

Remigiusz Sapa

Metodologia badań indywidualnego zarządzania informacją: wybrane aspekty [Research Methodology of Personal Information Management Studies: Selected Aspects]7

Marcin Roszkowski, Bartłomiej Włodarczyk

Cytowania zasobów sieciowych w polskich czasopismach z zakresu bibliotekoznawstwa i informatologii: analiza aktualności adresów URL [Web Citations in Polish Library and Information Science Journals: the Analysis of URLs' Validity]21

Ewa Głowacka

Polskie repozytoria instytucjonalne jako miejsce dla otwartych zasobów naukowych i edukacyjnych [Polish Institutional Repositories as a Place for Open Scientific and Educational Resources]44

Piotr Tafilowski

Media społecznościowe jako źródło informacji bibliograficznej w naukach humanistycznych. Komunikat z badań [Social Media as a Source of Bibliographic Information in the Humanities. Research Report]55

Bartłomiej Włodarczyk

Przekształcenie relacji występujących w hasłach rozwiniętych i opisach przedmiotowych KABA do postaci powiązań w mapie tematów [The Transformation of Relationships in KABA Subject Heading Strings into Associations in Topic Maps]67

Magdalena Shishenkova

Credibility of Information: an Overview of the Concept in the Digital Age [Wiarygodność informacji w epoce cyfrowej: przegląd wybranych koncepcji]85

Jarosław Pacek

Pole semantyczne terminu „książka elektroniczna” [Semantic Field of the Term “Electronic Book”] 95

Grzegorz Gmiterek

Sieciowe sposoby społecznościowego zarządzania informacją o dokumentach [Networked Approaches to Social Information Management on Documents] 108

RECENZJE I OMÓWIENIA | REVIEWS

Dorota Siwecka: *Światowy model informacji bibliograficznej: programy i projekty (1950–2010)*

[World Model of Bibliographic Information: Programmes and Projects (1950–2010).

Wrocław; Warszawa 2015 (Jakub Maciej Łubocki).....134

Mariusz Jarocki: *Open Source w bibliotekach w świetle badań publicznych uczelni akademickich w Polsce [Open Source in the Libraries in View of the Research on Polish Public Universities].*

Toruń 2015 (Grzegorz Gmiterek).....137

Małgorzata Kowalska: *Crowdsourcing internetowy – pozytywny wymiar partycypacji społecznej.*

Konteksty – istota – uwarunkowania [Online Crowdsourcing – the Positive Dimension of Social

Participation. Contexts – Nature – Determinants]. Warszawa 2016 (Katarzyna Materska).....141

Wśród zagranicznych książek [Foreign Publications] (Jacek Wojciechowski).....145

Przegląd polskich nowości wydawniczych [New Polish Publications] (Anna Stanis).....154

KRONIKA | CHRONICLE

„Europejska konferencja edukacji informacyjnej” (Tallinn, Estonia, 19–22 października 2015)

[European Conference on Information Literacy (Tallinn, Estonia, October 19–22, 2015)]

(Ewa Rozkosz, Zuza Wiorogórska).....159

„Digital Humanities 2016” (Kraków, 11–16 lipca 2016) (Anna Kamińska).....163

WSKAZÓWKI DLA AUTORÓW | GUIDELINES FOR AUTHORS167

Metodologia badań indywidualnego zarządzania informacją: wybrane aspekty

Remigiusz Sapa

*Institut Informacji Naukowej i Bibliotekoznawstwa,
Wydział Zarządzania i Komunikacji Społecznej, Uniwersytet Jagielloński*

Abstrakt

Cel/teza: Celem badań, których wyniki przedstawione są w artykule było zidentyfikowanie sposobów rozwiązywania istotnych dylematów w projektowaniu badań z zakresu indywidualnego zarządzania informacją.

Koncepcja/metody badań: Przyjęto perspektywę jakościową, a badaniami objęto publikacje udostępniane w zasobach *Web of Science Core Collection: Citation Indexes* (wyszukane 21 sierpnia 2015 roku), które w tytule zawierały termin *personal information management* i omawiały badania empiryczne różnych aspektów tej problematyki. Dążono do rozpoznania sześciu elementów: ogólnego celu badań, ujęcia w czasie, środowiska badań, rodzaju danych i sposobu ich interpretacji, zastosowanych technik i sposobu doboru uczestników badań.

Wyniki i wnioski: Przeprowadzona analiza wskazuje na dużą różnorodność rozwiązań czerpanych z różnych perspektyw metateoretycznych. Wyniki ujawniają kluczowe rozstrzygnięcia metodologiczne podejmowane w badaniach indywidualnego zarządzania informacją.

Oryginalność/wartość poznawcza: Wyniki mogą być pomocne w projektowaniu tego typu badań oraz jako punkt wyjścia do pogłębionych rozważań nad ich metodologią.

Słowa kluczowe

Indywidualne zarządzanie informacją. Metodologia. Projektowanie badań. Techniki badawcze.

Research Methodology of Personal Information Management Studies: Selected Aspects

Abstract

Purpose/Thesis: The aim of the research the results of which are presented in this article was to identify the ways of solving essential dilemmas in the development of research in the field of personal information management (PIM).

Approach/Research methods: The author applied a qualitative approach. The analysis involved publications available in *Web of Science Core Collection: Citation Indexes* (retrieved on August 21, 2015) the titles of which contained the term *personal information management* and were a discussion of any empirical studies on PIM. The main objective was to identify six elements: general research goals, time coverage, research circumstances, types of data gathered and the ways of their interpretation, research techniques applied and the ways of participant selection for such studies.

Results and conclusions: The analysis shows a broad variety of solutions derived from different metatheoretical perspectives and reveals key methodological decisions made to design PIM studies.

Originality/Value: The results of this research may help to develop future research and inspire an in-depth discussion on various methodological aspects of PIM research.

Key words

Personal information management. Methodology. Research design. Research techniques.

*Dr hab. REMIGIUSZ SAPA jest dyrektorem Instytutu Informacji Naukowej i Bibliotekoznawstwa Uniwersytetu Jagiellońskiego i kierownikiem działającego w nim Zakładu Metodologii Bibliotekoznawstwa i Informacji Naukowej. Prowadzi badania na temat współczesnej komunikacji naukowej, zachowań informacyjnych i zarządzania informacją. Podejmuje też problematykę metodologii badań informatologicznych i funkcjonowania bibliotek akademickich. Ostatnio opublikował: *Information seeking behaviour of mathematicians: scientists and students. Information Research, 2014, 19(4), paper 644* (współaut. M. Krakowska, M. Janiak); *Wsparcie dla indywidualnego zarządzania informacją w polskich repozytoriach uczelnianych. W: A. Korycińska-Huras, M. Janiak (red.). Komunikacja naukowa w środowisku cyfrowym: badania, zasoby, użytkownicy. Warszawa: Wydaw. SBP, 2014, s. 81–96.**

Cytowania zasobów sieciowych w polskich czasopismach z zakresu bibliotekoznawstwa i informatologii: analiza aktualności adresów URL

Marcin Roszkowski

*Katedra Informatologii, Wydział Dziennikarstwa, Informacji i Bibliologii,
Uniwersytet Warszawski*

Bartłomiej Włodarczyk

*Katedra Bibliografii i Dokumentacji, Wydział Dziennikarstwa, Informacji i Bibliologii,
Uniwersytet Warszawski*

Abstrakt

Cel/teza: Celem artykułu jest charakterystyka stanu badań nad problemem dostępności odwołań do zasobów sieciowych obecnych w aparacie pomocniczym tekstów naukowych oraz przedstawienie wyników badań własnych związanych z tym zagadnieniem w odniesieniu do artykułów naukowych z czterech polskich czasopism z zakresu bibliotekoznawstwa i informatologii.

Koncepcja/metody badań: Wykorzystując krytyczną analizę piśmiennictwa naukowego zidentyfikowano grupy zagadnień szczegółowych będących przedmiotem zainteresowania badaczy. Wskazano również na metodologiczne aspekty badania tego zjawiska oraz nakreślono jego obraz w odniesieniu do poszczególnych dyscyplin naukowych. Przedmiotem badań empirycznych były artykuły naukowe opublikowane w czterech polskich czasopismach z zakresu bibliotekoznawstwa i informatologii w latach 2009–2015: *Bibliotheca Nostra*, *Śląski Kwartalnik Naukowy*, *Biuletyn EBIB*, *Przegląd Biblioteczny*, *Zagadnienia Informatologii – Studia Informacyjne*. Dostępność adresów URL w cytowaniach zbadano metodą automatyczną za pośrednictwem kodów odpowiedzi serwerów HTTP.

Wyniki i wnioski: W czasopismach uwzględnionych w badaniu ok. 37% wszystkich pozycji w bibliografiach załącznikowych i przypisach zawierało łącza do zasobów internetowych. Wyniki badań nad dostępnością zasobów sieciowych cytowanych w korpusie analizowanych publikacji wskazują, że ponad 70% odwołań jest nadal aktywnych w momencie przeprowadzenia badania. Wartość tej zmiennej jest zróżnicowana dla poszczególnych tytułów. Wskaźnik połowicznej dezaktywacji łączy dla czterech zbadanych tytułów wynosi ok. siedmiu lat.

Oryginalność/wartość poznawcza: Przedstawiony stan badań związanych z aktualnością odwołań do zasobów sieciowych w aparacie pomocniczym publikacji naukowych może być punktem odniesienia dla badań szczegółowych związanych z tym zagadnieniem i być źródłem rozwiązań metodologicznych. Problem ten nie był według wiedzy autorów eksplorowany w odniesieniu do polskich czasopism z zakresu bibliotekoznawstwa i informatologii. Tym samym przedstawione wyniki są pierwszą próbą charakterystyki skali tego zjawiska.

Słowa kluczowe

Analiza cytowań. Polskie czasopisma naukowe. Czasopisma z zakresu bibliotekoznawstwa i informatologii. Wskaźnik połowicznej dezaktywacji łączy. Cytowania zasobów sieciowych.

Web Citations in Polish Library and Information Science Journals: the Analysis of URL Validity

Abstract

Purpose/Thesis: This paper is intended to provide a comprehensive literature review on the issue of link rot, that is, the inaccessibility of Web citations in academic journals and describe this problem based on articles published in four Polish journals in the field of library and information science.

Approach/Research methods: Using critical literature review, the authors identified main areas of interest related to the problem of link rot in scientific journals, as well as key methodological approaches. The subject of empirical studies were web citations in research papers published in four Polish library and information science journals from 2009 to 2015: *Bibliotheca Nostra*, *Śląski Kwartalnik Naukowy*, *Biuletyn EBIB*, *Przegląd Biblioteczny*, *Zagadnienia Informatyki i Bibliologii* - *Studia Informacyjne*. The level of URL accessibility was examined automatically using HTTP server responses.

Results and conclusions: Over 37% of examined papers contained Web citations. At the time of research over 70% of Web citations were still accessible, but this level was different for each journal. The half-life value of Web citations is approximately 7 years.

Originality/Value: The paper presents a comprehensive literature review on the problem of link rot which can be used as a background for further investigations related to this issue and as a reference for methodological considerations. According to the authors' knowledge, the issue of link rot had not been so far the subject of interest for Polish library and information science researchers. Therefore, the results of the research presented in the paper are the first attempt to describe the scale of this problem.

Keywords

Citation analysis. Polish scientific journals. Library and Information Science journals. The half-life value of Web citations. Web citations.

Dr MARCIN ROSZKOWSKI – adiunkt w Katedrze Informatologii na Wydziale Dziennikarstwa, Informacji i Bibliologii Uniwersytetu Warszawskiego. Jego zainteresowania badawcze obejmują problematykę organizacji wiedzy w środowisku sieciowym, metadanych oraz technologii Sieci Semantycznej. Najważniejsze publikacje: M. Roszkowski: Kartoteka haseł wzorcowych jako usługa sieciowa – automatyczna identyfikacja nazw osobowych z wykorzystaniem kartoteki VIAF. W: Bibliografia – teoria, praktyka, dydaktyka, Warszawa 2016 (w druku); M. Roszkowski: Do czego potrzebne są nam ontologie? Charakterystyka funkcjonalna ontologii jako narzędzi reprezentacji wiedzy. W: Nauka o informacji w okresie zmian, Warszawa 2014, 151–167; M. Roszkowski: Od MARC 21 do Semantic Web : reprezentacja metadanych bibliograficznych w środowisku sieciowym. W: Bibliografi@: źródła – standardy – zasoby. Warszawa 2013, 5–25.

Dr BARTŁOMIEJ WŁODARCZYK – adiunkt w Katedrze Bibliografii i Dokumentacji na Wydziale Dziennikarstwa, Informacji i Bibliologii Uniwersytetu Warszawskiego. Jego zainteresowania badawcze dotyczą problematyki organizacji informacji i wiedzy. Najważniejsze publikacje: B. Włodarczyk: Mapy tematów jako podstawa semantyzacji języka haseł przedmiotowych. Warszawa 2016; B. Włodarczyk: Deskrytory formalne w Bibliotece Kongresu a tematy formalne w języku haseł przedmiotowych Biblioteki Narodowej i w języku KABA. Przegląd Biblioteczny 2014, 4, 518–536; B. Włodarczyk: Topic Map as a Method for the Development of Subject Headings Vocabulary: An Introduction to the Project of the National Library of Poland. Cataloging & Classification Quarterly 2013, 7, 816–829.

Polskie repozytoria instytucjonalne jako miejsce dla otwartych zasobów naukowych i edukacyjnych

Ewa Głowacka

Instytut Informacji Naukowej i Bibliologii, Uniwersytet Mikołaja Kopernika w Toruniu

Abstrakt

Cel/teza: Otwarte repozytoria cyfrowe to obecnie bardzo dynamicznie rozwijający się rodzaj źródeł informacji naukowej. Celem artykułu jest omówienie wyników badań nad stanem funkcjonujących w Polsce naukowych repozytoriów tworzonych przez wyższe uczelnie i inne jednostki naukowe.

Koncepcja/metody badań: Przedstawiono polskie repozytoria naukowe od strony ich rozwoju, liczebności, struktury zasobów oraz funkcji. Zdecydowano się na analizę jedynie takich inicjatyw, które gromadzą zasoby nowe, a nie – jak w przypadku licznie funkcjonujących w Polsce bibliotek cyfrowych – zdigitalizowane kolekcje dziedzictwa narodowego. Pomocą w wyborze serwisów były listy repozytoriów naukowych zawartych w portalu Uwolnij Naukę, EBIB oraz w bazie Agregator CEON. Każdy z serwisów przebadano oddzielnie. Dla przedstawienia liczby inicjatyw zagranicznych oraz funkcji repozytoriów polskich i obcych wykorzystano serwis OpenDOAR oraz literaturę przedmiotu.

Wyniki i wnioski: Autorce udało się odnaleźć 33 aktualnie funkcjonujące polskie otwarte repozytoria naukowe. Ogółem zgromadziły one ok. 270 tys. różnorodnych zasobów, przede wszystkim prac dyplomowych i doktorskich, artykułów z czasopism oraz materiałów dydaktycznych. Projekty te rozwijają się bardzo aktywnie, zważywszy na to, że mają jeszcze bardzo krótką historię. Tworzenie repozytoriów przynosi wiele korzyści dla uczelni. Zaliczymy do nich wzrost jej prestiżu jako skutek wzrostu widoczności badań naukowych prowadzonych na wydziałach, promowanie kadry naukowej, wspieranie edukacji studentów poprzez ułatwienie im dostępu do materiałów dydaktycznych.

Zastosowania praktyczne: Wyniki analizy polskich repozytoriów pokazują obraz ich obecnego stanu rozwoju oraz mogą stanowić zachętę do deponowania prac oraz korzystania z ich zasobów.

Słowa kluczowe

Open Access. Polskie repozytoria instytucjonalne. Polskie repozytoria dziedziczone. Zasoby cyfrowe.

Polish Institutional Repositories as a Place for Open Scientific and Educational Resources

Abstract

Purpose/Thesis: Open digital repositories are rapidly developing type of information sources for science and education. The aim of this article is to discuss the results of research on the current state of digital repositories maintained by universities and other research institutions in Poland.

Approach/Research methods: Polish digital repositories were described in terms of their current state of development, abundance, structure, collections and functions. It was decided to analyze only the digital collections recording new resources, and not - as in the case of many digital libraries in Poland – digitized collections of national heritage. The repositories in question were selected based on the list of repositories from the following web portals: Uwolnij Naukę, EBIB and CEON database aggregator. Each website was analyzed individually. Data from OpenDOAR was used to present some statistical background for this type of projects in Poland.

Results and conclusions: The author found 33 currently available open digital repositories in Poland. They provide access to approximately 270,000 resources of various types, mostly theses and dissertations, journal articles and teaching materials. Open digital repositories are developing very actively, given that they have a very short history. Creating and maintaining digital repositories by the universities brings many benefits such as leveraging reputation as a result of increased visibility of the scientific research conducted at the departments, promoting the academic staff, supporting the students by facilitating their access to teaching materials.

Originality/Value: The results of the analysis of Polish digital repositories shows their current state of development and may encourage researchers to deposit their works there and use repository resources in their research process.

Keywords

Open Access. Polish institutional repositories. Polish domain repositories. Digital resources.

Dr hab. EWA GŁOWACKA pracuje w Instytucie Informacji Naukowej i Bibliologii UMK. Obecnie jest jego dyrektorem. Jej zainteresowania badawcze koncentrują się wokół elektronicznych zasobów informacji, zarządzania jakością i oceną jakości zasobów informacyjnych, zarządzania informacją, zarządzania wiedzą, architektury informacji.

Media społecznościowe jako źródło informacji bibliograficznej w naukach humanistycznych. Komunikat z badań

Piotr Tafiłowski

Katedra Informatologii, Wydział Dziennikarstwa, Informacji i Bibliologii, Uniwersytet Warszawski

Abstrakt

Cel/teza: Celem artykułu jest przedstawienie wyników pilotażowego badania dotyczącego pewnych elementów zachowań informacyjnych humanistów, pracowników naukowych polskich uczelni, w sieciach społecznościowych. Chodzi o wykorzystywanie ich jako źródła informacji bibliograficznej w zakresie nowych publikacji we własnej dyscyplinie.

Koncepcja/metody badań: Pilotażowe badanie sondażowe tego typu zachowań informacyjnych przeprowadzone zostało w maju 2016 r. za pomocą ankiety udostępnionej na Facebooku i skierowanej do polskich badaczy humanistyki lub nauk społecznych. Przeprowadzono także wyszukiwanie artykułów zagranicznych poświęconych tej problematyce, by przedstawić światowy stan badań tej problematyki i na tym tle zarysować sytuację w Polsce.

Wyniki i wnioski: Badacze zagraniczni zgodni są co do tego, że korzystanie przez naukowców z mediów społecznościowych zwiększa liczbę cytowań oraz podnosi ogólny wpływ społeczny akademików aktywnie korzystających z tej formy popularyzacji. Wyniki badania sondażowego przeprowadzonego wśród badaczy polskich pokazały, że coraz chętniej korzystają oni z mediów społecznościowych poszukując informacji oraz tworząc sieci kontaktów. Nadal jednak możliwości oferowane przez nowe media nie są w pełni wykorzystywane.

Oryginalność/wartość poznawcza: W Polsce nie prowadzono dotychczas badań nad tą formą nieformalnych zachowań komunikacyjnych pracowników wyższych uczelni.

Słowa kluczowe

Nieformalne zachowania komunikacyjne. Komunikacja naukowa. Niewidzialne kolegia. Sieci kontaktów. Dzielenie się informacją i wiedzą. Media społecznościowe. Nauka 2.0.

Social Media as a Source of Bibliographic Information in the Humanities. Research Report

Abstract

Purpose/Thesis: The purpose of this paper is to present the results of a pilot study on selected elements of information behavior of Polish humanists (academic staff of Polish universities) observed in social networks. The central idea is to analyze the use of the social networks as a source of bibliographic information on new publications in a given field of science.

Approach/Research methods: The pilot study of this type of information behavior was conducted in May 2016 with a questionnaire made available on Facebook and addressed to Polish scholars in the humanities and social sciences. Moreover, the research was made to find foreign articles devoted to this issue in order to reflect a global state of research on this subject, using it as a background to outline the state of respective research in Poland.

Results and conclusions: Foreign researchers are unanimous in recognizing the use of the social media as the factor increasing the number of citations and improving the overall social impact of scholars actively applying this form of knowledge popularization. Polish scientists are increasingly eager to use social media while seeking information and creating a network of contacts, although the possibilities offered by the new media still are not used to their full extent.

Originality/Value: There has not been any research on this form of informal communication behavior of university employees conducted in Poland previous to the study described in this paper.

Key words

Informal information behavior. Scholarly communication. Invisible colleges. Networks of contacts. Knowledge and information sharing. Social media. Science 2.0.

*Dr hab. PIOTR TAFIŁOWSKI, adiunkt w Katedrze Informatologii na Wydziale Dziennikarstwa, Informacji i Bibliologii Uniwersytetu Warszawskiego. W pracy naukowej i dydaktycznej zajmuje się bibliologią historyczną, dziejami komunikacji społecznej oraz zagadnieniami informatologii. Najważniejsze nowe publikacje: Rejestracja rękopiśmiennych i drukowanych poloników w zbiorach zagranicznych – problem wciąż otwarty, *Roczniki Biblioteczne* 58 (2014) [druk 2015], 87–100; *Anti-Turkish Literature in 15th-16th Century Europe*, *Tarih İncelemeleri Dergisi*, XXX/1 (2015), 231–280; *Antyturecka korespondencja Macieja Korwina i Sykstusa IV: przyczynek do dziejów propagandy w stosunkach międzynarodowych w późnym średniowieczu*, *Zeszyty Naukowe Uniwersytetu Jagiellońskiego. Prace Historyczne*, 143 (2016), 1, 37–55.*

Przekształcenie relacji występujących w hasłach rozwiniętych i opisach przedmiotowych KABA do postaci powiązań w mapie tematów

Bartłomiej Włodarczyk

*Katedra Bibliografii i Dokumentacji,
Wydział Dziennikarstwa, Informacji i Bibliologii, Uniwersytet Warszawski*

Abstrakt

Cel/teza: Celem artykułu jest wskazanie możliwości i problemów transformacji wybranych haseł rozwiniętych KABA do postaci powiązań w mapie tematów opartej na JHP KABA.

Koncepcja/metody badań: Na podstawie analizy dokumentacji opublikowanej na stronie Centrum NUKAT przeprowadzono ocenę możliwości wprowadzenia bardziej szczegółowej kategoryzacji jednostek leksykalnych języka KABA. Następnie analizując noty stosowania określników rzeczowych, wskazano na rodzaje konstrukcji występujących we wspomnianym języku oraz możliwości ich przekształcenia w powiązania w mapie tematów.

Wyniki i wnioski: W języku KABA, oprócz podziału tematów i określników zgodnego z etykietami pól formatu MARC 21 dokonano kategoryzacji określników w celu kontroli połączeń między jednostkami leksykalnymi w hasłach rozwiniętych. Dane na ten temat są zapisane w rekordach wzorcowych określników (pole 073). Brakuje ich jednak w rekordach wzorcowych tematów (pole 072), co uniemożliwia automatyczną kontrolę poprawności haseł. Pokazano, że ich uzupełnienie tylko w ograniczonym zakresie może być pomocne przy przekształcaniu języka do postaci mapy tematów. W przypadku niektórych jednostek identyfikujących argumenty relacji konieczne było zaproponowanie dodatkowych kategorii, które pozwoliły na zapis ograniczeń dotyczących powiązań. W artykule zaprezentowano przykłady przekształcenia wybranych haseł i opisów przedmiotowych. Kryterium doboru było występowanie w ich składzie określników rzeczowych reprezentujących relacje między przedmiotami. Podział całości zasobu leksykalnego KABA byłby dużo bardziej złożony i wymagałby utworzenia licznych ograniczeń. Zalecane byłoby przynajmniej częściowe zautomatyzowanie tej pracy.

Oryginalność/wartość poznawcza: W artykule zaprezentowano propozycję przekształcenia relacji występujących w hasłach rozwiniętych i w opisach przedmiotowych KABA w mapę tematów. Przedstawiona propozycja z jednej strony wypełnia w pewnym stopniu lukę, jaka istnieje w tym zakresie w literaturze z zakresu informatologii. Z drugiej strony jest ona głosem w dyskusji na temat przyszłości języków haseł przedmiotowych, w szczególności JHP KABA, pokazując rozwiązanie wpisujące się w nurt współczesnych projektów semantycznych. W związku z kompatybilnością języka KABA z językami RAMEAU i LCSH, rezultaty badań mogą być częściowo zastosowane odnośnie do tych narzędzi.

Słowa kluczowe

Hasła rozwinięte. Język haseł przedmiotowych KABA. Mapy tematów. Relacje.

The Transformation of Relationships in KABA Subject Heading Strings into Associations in Topic Maps

Abstract

Purpose/Thesis: The purpose of the paper is to present the transformation of selected KABA subject heading strings into associations in topic maps.

Approach/Research methods: The possibility of introducing more detailed categorization of KABA Subject Headings was assessed based on the documentation published by the NUKAT Center. The analysis of the scope notes of KABA topical subdivisions was used to present the types of constructions occurring in the system and the options of their transformation into associations in topic maps.

Results and conclusions: KABA Subject Headings subdivision authority records already are had been populated with categories (073 field). However, the authority records for subject headings lack these data (expected to appear in field 072) and consequently the automatic heading string validation is impossible. Yet the addition of the categories can be helpful in transforming subject headings into topic map only to a limited extent. There is a need to create additional categories which enable the creation of constraints on topic map ontology. The paper presents examples of the transformation of selected subject heading strings. The selected strings had to include subdivisions representing relationships between subjects. The division of the whole vocabulary would be far more difficult and requiring numerous constraints. It would be advisable to automate this process, at least some of its aspects.

Originality/Value: The author puts forward the proposal to transform the relationships within KABA subject heading strings into associations in topic maps. There has not been any similar analysis recorded in library and information science literature before. Owing to the compatibility of KABA, RAMEAU and LCSH systems, the results of the research can be at least partly applied in the transformation of those tools.

Key words

KABA Subject Headings. Relationships. Subject heading strings. Topic Maps.

*Dr BARTŁOMIEJ WŁODARCZYK – adiunkt w Katedrze Bibliografii i Dokumentacji na Wydziale Dziennikarstwa, Informacji i Bibliologii Uniwersytetu Warszawskiego. Jego zainteresowania badawcze dotyczą problematyki organizacji informacji i wiedzy. Najważniejsze publikacje: B. Włodarczyk: *Mapy tematów jako podstawa semantyzacji języka haseł przedmiotowych*. Warszawa 2016; B. Włodarczyk: *Deskryptory formalne w Bibliotece Kongresu a tematy formalne w języku haseł przedmiotowych Biblioteki Narodowej i w języku KABA*. *Przegląd Biblioteczny* 2014, 4, 518–536; B. Włodarczyk: *Topic Map as a Method for the Development of Subject Headings Vocabulary: An Introduction to the Project of the National Library of Poland*. *Cataloging & Classification Quarterly* 2013, 7, 816–829.*

Credibility of Information: an Overview of the Concept in the Digital Age

Magdalena Shishenkova
GERiiCO Laboratory, University of Lille, France

Abstract

Purpose/thesis: The primary objective of this paper is to review the concept of credibility of information in the context of the digital environment and in the light of research over the last decade. Its purpose is to synthesize related concepts and trends in perceptions of credibility in interdisciplinary dialogue.

Approach/methods: A review of the relevant scholarly literature. The study sketches how the concept of credibility has emerged in philosophy, psychology, communication and information sciences.

Results and conclusions: A number of constructs associated to credibility have been identified and some related notions in information research in the last decade have been summarized. There is presented a short overview of elements of the digital context, that influence this notion. The author of the article suggests that recent research provides grounds for more than a communicative approach to authority construct and acknowledgment of diversity.

Originality/value: The article extends the dialogue by outlining the scope of the concept, its complexity, together with its multi-disciplinary value.

Key words

Credibility of information. Digital content. Digital age. User perception.

Wiarygodność informacji w epoce cyfrowej: przegląd wybranych koncepcji

Abstrakt

Cel/teza: Podstawowym celem artykułu jest prezentacja wybranych koncepcji wiarygodności informacji w odniesieniu do środowiska cyfrowego z ostatnich dziesięciu lat. Dodatkowym celem badań była próba syntetycznego ujęcia pojęć związanych z zagadnieniem wiarygodności informacji w ujęciu interdyscyplinarnym.

Koncepcja/metody badań: W badaniach zastosowano metodę analizy i krytyki piśmiennictwa. Uwzględniono również próby interpretacji pojęcia wiarygodności informacji w ujęciu filozoficznym, psychologicznym oraz z punktu widzenia nauki o komunikacji oraz informacji naukowej.

Wyniki i wnioski: W artykule wskazano na kilka konstruktów pojęciowych związanych z pojęciem wiarygodności oraz scharakteryzowano próby ich interpretacji w kontekście badań nad informacją w ostatnich dziesięciu latach. Przedstawiono również zagadnienie wpływu środowiska cyfrowego na postrzeganie zjawiska wiarygodności informacji. W artykule stwierdzono, że dotychczasowe wyniki badań dają podstawę do dalszych dociekań nad zjawiskiem wiarygodności informacji wykraczających poza ujęcie komunikacyjne.

Oryginalność/wartość poznawcza: Zaprezentowane wyniki badań stanowią głos w dyskursie naukowym, którego przedmiotem jest zagadnienie wiarygodności informacji poprzez charakterystykę jego zakresu pojęciowego i wewnętrznej złożoności oraz jego multidyscyplinarny charakter.

Słowa kluczowe

Wiarygodność informacji. Treści cyfrowe. Epoka cyfrowa. Percepcja użytkownika informacji.

MAGDALENA SHISHENKOVA holds Master of Information Science degree from University of Montreal, Canada and works as a Clinical Research Associate. She is a doctoral candidate at the University of Lille. Her interests are in the field of knowledge organization and credibility of information.

Pole semantyczne terminu „książka elektroniczna”

Jarosław Pacek
Biblioteka Narodowa

Abstrakt

Cel/teza: Celem artykułu jest ustalenie aktualnego znaczenia terminu książka elektroniczna na podstawie jego definicji w źródłach encyklopedycznych i słownikowych.

Koncepcja/metody badań: W badaniach wykorzystano analizę pola semantycznego. Zebrany korpus definicji prezentowanych (w j. polskim i angielskim) przeanalizowano w poszukiwaniu kluczowych elementów deskrypcji i wskazano natężenie występowania poszczególnych cech (znaczeń).

Wyniki/wnioski: Artykuł prezentuje wyniki badania, sprawdzającego w jaki sposób książka elektroniczna rozumiana jest w źródłach informacyjnych, oraz która grupa cech formalnych lub abstrakcyjnych, odgrywa istotniejszą rolę w rozumieniu książki.

Oryginalność/wartość poznawcza: Językoznawcza teoria pola semantycznego zakładająca, że każde słowo współwystępuje z innymi w pewnych wyodrębnionych kategoriach znaczeniowych, może znaleźć zastosowanie w badaniach terminologicznych z zakresu informacji naukowej i bibliotekoznawstwa. Zaprezentowane badania przyczynią się do rozwoju terminologii z zakresu tych dyscyplin.

Słowa kluczowe

Bibliologia. Informatologia. Książka elektroniczna. Pole semantyczne. Terminologia.

Semantic Field of the Term “electronic book”

Abstract

Purpose/Thesis: The purpose of this paper is to study the current meaning of the term “electronic book” based on selected contemporary encyclopaedias and dictionaries.

Approach/Research methods: The study is conducted with semantic field analysis. Definitions were collected from encyclopaedias and dictionaries (in Polish and English) and then studied in search for key elements of descriptions and frequency of particular feature occurrence.

Results and conclusions: The paper presents the results of the analysis of collected definitions and aims to investigate the meaning of the term “electronic book” based on two groups of extracted features – formal and abstract ones.

Originality/Value: The results of the research may be used in terminology studies in the field of Library and Information Science. The research will contribute to the development of terminology in the field of information science and book studies.

Keywords

Book studies. Information science. Electronic books. Semantic field. Terminology.

Sieciowe sposoby społecznościowego zarządzania informacją o dokumentach

Grzegorz Gmiterek

*Katedra Bibliografii i Dokumentacji,
Wydział Dziennikarstwa, Informacji i Bibliologii, Uniwersytet Warszawski*

Abstrakt

Cel/teza: Celem artykułu jest przedstawienie zjawisk i przykładów powiązanych z nimi narzędzi organizacji informacji o dokumentach i zasobach cyfrowych (zwłaszcza sieciowych), głównych funkcji tych narzędzi, jak również podstawowych kierunków i tendencji ich rozwoju. Pod uwagę wzięto zarówno przykłady społecznościowego katalogowania i współtworzenia metadanych przez użytkowników, jak i przedsięwzięcia odnoszące się do informacyjnej działalności bibliotek, w ramach której oferowane są dodatkowe metody porządkowania informacji o dokumentach oraz podejmowane próby kontroli współtworzonych przez internautów metadanych.

Koncepcja/metody badań: Artykuł opracowany został na podstawie analizy i krytyki literatury przedmiotu. Posłużono się również wynikami obserwacji i analizy poszczególnych zjawisk oraz możliwości wykorzystania wybranych narzędzi (oprogramowania desktopowego, aplikacji mobilnych oraz usług sieciowych) do porządkowania danych o zasobach cyfrowych. **Wyniki i wnioski:** Od kilkunastu lat widoczna jest dynamiczna ewolucja różnego typu sieciowych narzędzi społecznościowych, które ułatwiają zarządzanie informacją o dokumentach, jej gromadzenie i udostępnianie. Serwisy i usługi, które z różnych powodów tracą popularność i znikają są zastępowane nowymi, bardziej interaktywnymi i przyjaznymi dla użytkowników. Mamy też coraz częściej do czynienia z możliwościami wykorzystania w tym zakresie urządzeń i aplikacji mobilnych.

Oryginalność/wartość poznawcza: W artykule syntetycznie przedstawiono problem ewolucji oprogramowania i usług sieciowych służących zarządzaniu informacjami o dokumentach z jednoczesnym ukazaniem efemeryczności niektórych z wykorzystywanych przez użytkowników typów narzędzi. Zagadnienie to nie było do tej pory przedmiotem szerszych rozważań. Artykuł może być w przyszłości punktem odniesienia do badań szczegółowych oraz stanowić materiał porównawczy dla podobnych analiz.

Słowa kluczowe

Folksonomia. Tagi. Hashtagi. Serwisy zakładkowe. Menedżery bibliografii. Generatory bibliografii.

Networked Approaches to Social Information Management on Documents

Abstract

Purpose/Thesis: The aim of this paper is to describe the phenomena of social organization of information in networked environment and related tools and applications. This includes the concept of social cataloguing, user generated metadata and library related projects where crowdsourced metadata are the subject of interest.

Approach/Research methods: The paper is based on the literature review and critical analysis methodology. Where applicable, the functional analysis of software and web services was used to frame the process of information organization.

Results and conclusions: In the recent years the dynamic change has been witnessed in social networking services for web document management. One may observe the phenomenon of the disappearance of sites, which lost their popularity. They are often replaced with new, more interactive and user-friendly tools. Moreover, the information users more and more often change the reality of information with mobile applications which foster the process of recording and sharing information on the Web. These applications and tools, such as desktop software and web services, help users to collect, manage, and share content. The phenomenon involves the possibility of using online tools the functionalities of which are based on the idea of openness, online web communities and the idea of Semantic Web.

Originality/Value: The paper is aimed to present a synthetic view on the evolution of software and web services dedicated to web document management. It also pinpoints the issue of ephemerality of this type of tools and applications. This approach has not been thoroughly investigated in the literature yet. The paper may be used as a background for further analyses and comparative studies in the field.

Keywords

Folksonomies. Tags. Hashtags. Bookmarking services. Bibliography management tools. Bibliography generators.

Dr GRZEGORZ GMITEREK jest adiunktem w Katedrze Bibliografii i Dokumentacji na Wydziale Dziennikarstwa, Informacji i Bibliologii Uniwersytetu Warszawskiego. Specjalizuje się w problematyce stosowania nowych technologii w bibliotekach (ze szczególnym uwzględnieniem wykorzystania przez bibliotekarzy elementów i narzędzi wchodzących w skład szeroko pojmowanego zjawiska Web 2.0). Najważniejsze publikacje: Biblioteka w środowisku społecznościowego internet (biblioteka 2.0), Warszawa 2012.; The book in era of new technologies, integration and interactivity of media [W:] History 2.0. Panta Rhei. Symposium Proceedings 19th General Congress of Polish Historians, September 17 Szczecin, Anna Sobczak, Marta Cichocka, Piotr Frąckowiak, ed. Lublin 2014, 75–81; eBook 2.0. Książka w rzeczywistości sieci drugiej generacji i mobilnych technologii [W:] W kręgu kultury czytelniczej dzieci i młodzieży, pod red. M. Antczak, A. Walczak – Niewiadomskiej, Łódź 2015, 51 – 68; Rzeczywistość rozszerzona a książka i prasa [w:] LaTeI – z badań nad wykorzystaniem technologii informacyjnych w bibliologii i informatologii, pod. red. G. Gmiterka, M. Ochmańskiego i M. Roszkowskiego. Warszawa 2015, 41–66.